

"Hem de keşf-i hakikate mani olan iltizam ve taassup ve taraftarlığın müdahaleleri idi." Bunlar hakikatin keşfine nasıl mani oluyorlar?

"Hem de keşf-i hakikate mani olan iltizam ve taassup ve taraftarlığın müdahaleleri idi. Hem de bir şahsa husumetin, başkasının muhabbeti suretinde tezahürü idi. Hem de keşf-i hakikate mani olan iltizam ve taassup ve taraftarlığın müdahaleleri idi." (1)

Bir tarafa körü körüne, fanatik bir şekilde, taassup ile taraftar olan bir adam; başka kaynaklara, başka feyizlere, başka faziletli kaşiflere kendini kapamış demektir. Böyle bağınaz insanlar hakikatlere ulaşmada zorluk çekerler, hayata tek bir yönden bakarlar.

Taassup ve bağınazlık âdeta kişinin boynuna geçmiş bir boyunduruk gibidir, kafasını sağa sola çeviremez, sadece bir noktaya bakar. Oysa Allah her insana ayrı bir meziyet, ayrı bir feyiz ve ayrı bir kabiliyet ihsan etmiş; ta ki insanlar birbirinden istifade edip birbirinden feyiz alsınlar. **Taassup ve taraftarlık** bu zenginliği ve çeşitliliği teke indiren tek tipe mahkum eden bir illet oluyor.

Mesela, bir meşrebe şiddetle ve taassupla bağlı olan bir adam, sırf kendi mesleğinden ve meşrebinden olmadığı için Risale-i Nur'u okumaz, ona mesafeli durur ve nurlardan kendini mahrum eder. Bu da hakikatlerin keşfedilmesi önünde ciddi bir bariyer ve ciddi bir engeldir.

Batı dillerinde **fanatizm** Türkçede ise **bağınazlık** kelimesiyle karşılanan **taassup**; din, düşünce, siyaset, milliyet gibi birçok alanda koyu bir muhafazakarlığı, değişik anlayışları aşağılayıp yok etme eğilimini, farklılıklara karşı katı bir hoşgörüsüzlüğü ifade eden bir terim haline gelmiştir.

Tehanevi'nin "**herhangi bir tarafa bağlılıktan dolayı delili apaçık ortaya konduğunda bile gerçeği kabul etmeme**" şeklindeki tanımı (bk. *Keşşâf, II, 946*) terimin belirtilen geniş kapsamına uygundur.

1) bk. [Muhakemat, Birinci Makale \(Usuru'l-Hakaik\), Sekizinci Mukaddeme.](#)

İlgili ders videosu için tıklayınız:

- [Prof. Dr. Şadi Eren, Muhakemat Dersleri \(9.Bölüm\)](#)